

Finansijski izvještaji za 2016.
godinu i izvještaj nezavisnog
revizora

Pošte Srpske a.d. Banja Luka

MART 2017.

S A D R Ž A J

Izveštaj nezavisnog revizora	1
Bilans uspjeha za period 01.01. - 31.12.2016. godine	5
Izveštaj o ostalim dobitcima i gubicima perioda za period 01.01. - 31.12.2016. godine	6
Bilans Stanja na dan 31.12.2016. godine	7
Bilans tokova gotovine za period 01.01.2016. - 31.12.2016. godine	8
Izveštaj o promjenama na kapitalu za period 01.01.2016. - 31.12.2016. godine	9
1. Osnovni podaci o društvu	10
2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja	11
3. Pregled značajnih računovodstvenih politika	12
4. Značajne računovodstvene procjene	19
5. Prihodi od prodaje učinaka	21
6. Ostali poslovni prihodi	21
7. Troškovi materijala	21
8. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	21
9. Troškovi proizvodnih usluga	22
10. Troškovi amortizacije i rezervisanja	22
11. Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	22
12. Finansijski prihodi	23
13. Finansijski rashodi	23
14. Ostali prihodi	23
15. Ostali rashodi	24
16. Porez na dobit	24
17. Zarada po akciji	24
18. Nematerijalna ulaganja	25
19. Nekretnine, postrojenja i oprema	26
20. Biološka sredstva i sredstva kulture	27
21. Zalihe	27
22. Kratkoročna potraživanja	27
23. Gotovina i gotovinski ekvivalenti	28
24. Aktivna vremenska razgraničenja	28
25. Kapital	28
26. Rezervisanja, odložene poreske obaveze i razgraničeni prihodi	29
27. Dugoročni krediti	29
28. Kratkoročne finansijske obaveze	30
29. Obaveze iz poslovanja	30
30. Obaveze za zarade i naknade zarada	30
31. Pasivna vremenska razgraničenja	31
32. Vanbilansna evidencija	31
33. Upravljanje finansijskim rizicima	31
34. Potencijalne obaveze	32
35. Usaglašavanje potraživanja i obaveza	33

Izveštaj nezavisnog revizora

Akcionarima privrednog društva Pošte Srpske a.d. Banja Luka

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja privrednog društva Pošte Srpske a.d. Banja Luka (u daljem tekstu "Društvo") koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2016. godine i bilans uspjeha, izvještaj o ostalim dobitima i gubicima perioda, izvještaj o promjenama na kapitalu i bilans tokova gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i objektivno prikazivanje ovih finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, kao i za takve interne kontrole za koje rukovodstvo utvrdi da su neophodne i koje omogućavaju sastavljanje finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usljed pronevjere ili greške.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o ovim finansijskim izvještajima na osnovu obavljene revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske i Međunarodnim standardima revizije prevedenim u Republici Srpskoj. Ovi standardi nalažu da se pridržavamo etičkih principa i da reviziju planiramo i obavimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja.

Revizija podrazumijeva primjenu postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i informacijama objelodanjenim u finansijskim izvještajima. Izabrani postupci su zasnovani na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih grešaka sadržanih u finansijskim izvještajima, nastalih usljed pronevjere ili greške. Prilikom procjene ovih rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja, u cilju kreiranja adekvatnih revizijskih postupaka u datim okolnostima, ali ne za potrebe izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola pravnog lica. Revizija takođe uključuje ocjenu adekvatnosti primijenjenih računovodstvenih politika i prihvatljivosti računovodstvenih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da obezbjede osnov za izražavanje našeg mišljenja.

Izvještaj nezavisnog revizora (nastavak)

Akcionarima privrednog društva Pošte Srpske a.d. Banja Luka (nastavak)

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, prikazuju finansijsko stanje Društva na dan 31. decembra 2016. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Skretanje pažnje

Društvo ne posjeduje dokaze o vlasništvu na određenim nekretninama evidentiranim u poslovnim knjigama. Postupak usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stanjem u zemljišnim knjigama i katastru je u toku.

Na dan 31. decembra 2016. godine, kratkoročne obaveze Društva su veće od njegove tekuće imovine za 5.566.107 KM i u toku 2016. godine Društvo je više puta bilo blokirano od strane Poreske uprave Republike Srpske. Ove činjenice ukazuju na postojanje značajne neizvjesnosti koja može da izazove sumnju u odnosu na sposobnost Društva da posluje po načelu stalnosti poslovanja.

Po ovim pitanjima nije izražena rezerva u našem mišljenju.

Banja Luka, 30.03. 2017. godine

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Nevena Milinković

Ovlašćeni revizor

Bilans uspjeha za period 01.01. - 31.12.2016. godine

Bilansne pozicije	Napomene	2016. u KM	2015. u KM
Poslovni prihodi			
Prihodi od prodaje robe		227.538	235.950
Prihodi od prodaje učinaka	5	52.578.074	51.332.167
Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka		-	11.669
Ostali poslovni prihodi	6	3.236.360	3.197.057
		<u>56.041.972</u>	<u>54.776.843</u>
Poslovni rashodi			
Nabavna vrijednost prodate robe		85.106	87.354
Troškovi materijala	7	2.895.408	2.804.741
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	8	40.090.984	39.898.298
Troškovi proizvodnih usluga	9	7.263.466	6.614.365
Troškovi amortizacije i rezervisanja	10	3.272.936	3.217.427
Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	11	2.443.669	2.175.700
Troškovi poreza		289.715	294.787
Troškovi doprinosa		87.209	448.672
		<u>56.428.493</u>	<u>55.541.344</u>
Poslovni gubitak		(386.521)	(764.501)
Finansijski prihodi	12	1.167.947	694.219
Finansijski rashodi	13	(445.227)	(281.383)
Ostali prihodi	14	992.318	1.737.083
Ostali rashodi	15	(1.547.029)	(1.348.248)
Prihodi po osnovu usklađivanja vrijednosti imovine		10.421	4.841
Rashodi po osnovu usklađivanja vrijednosti imovine		(94.513)	-
Prihodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina		153.102	95.674
Rashodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina		(338.725)	(106.707)
Gubitak prije oporezivanja		(488.227)	30.978
Porez na dobit	16	-	-
Neto gubitak		(488.227)	30.978
Zarada po akciji	17	0,00	0,00

Izveštaj o ostalim dobitcima i gubicima perioda za period 01.01. -
31.12.2016. godine

Bilansne pozicije	2016. u KM	2015. u KM
Neto gubitak perioda	(488.227)	30.978
Ostali dobitci u periodu	513.764	496.650
Ukupan neto dobitak	25.537	527.628

Bilans Stanja na dan 31.12.2016. godine

Bilansne pozicije	Napomene	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
Stalna imovina			
Nematerijalna ulaganja	18	515.124	472.503
Nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine	19	71.474.683	72.752.725
Biološka sredstva i sredstva kulture	20	521.173	510.752
Dugoročni finansijski plasmani		62.409	76.568
		<u>72.573.389</u>	<u>73.812.548</u>
Tekuća imovina			
Zalihe, stalna sredstva i sredstva obustavljenog poslovanja namijenjena prodaji	21	444.514	532.064
Kratkoročna potraživanja	22	8.433.539	10.353.855
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	23	544.913	269.203
Porez na dodatu vrijednost		2.478	4.776
Aktivna vremenska razgraničenja	24	1.690.210	1.543.824
		<u>11.115.654</u>	<u>12.703.722</u>
POSLOVNA AKTIVA		83.689.043	86.516.270
Vanbilansna aktiva	32	24.806.645	19.546.252
UKUPNA AKTIVA		108.495.688	106.062.522
Kapital	25		
Osnovni kapital		38.754.233	38.754.233
Revalorizacione rezerve		28.421.254	28.988.534
Neraspoređeni dobitak		513.764	527.628
Gubitak		(2.288.094)	(2.327.495)
		<u>65.401.157</u>	<u>65.942.900</u>
Rezervisanja, odložene poreske obaveze i razgraničeni prihodi	26	1.013.384	1.000.757
Dugoročne obaveze			
Dugoročni krediti	27	592.741	2.313.665
Kratkoročne obaveze			
Kratkoročne finansijske obaveze	28	2.030.198	1.849.953
Obaveze iz poslovanja	29	4.641.991	4.340.907
Obaveze za zarade i naknade zarada	30	7.000.388	8.322.202
Druge obaveze		107.949	7.216
Porez na dodatu vrijednost		76.969	66.119
Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine		66.987	100.683
Pasivna vremenska razgraničenja i kratkoročna rezervisanja	31	2.757.279	2.571.868
		<u>16.681.761</u>	<u>17.258.948</u>
POSLOVNA PASIVA		83.689.043	86.516.270
Vanbilansna pasiva	32	24.806.645	19.546.252
UKUPNA PASIVA		108.495.688	106.062.522

Bilans tokova gotovine za period 01.01.2016. - 31.12.2016. godine

	2016. u KM	2015. u KM
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi od kupaca i primljeni avansi	55.508.161	52.510.242
Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	6.015.994	1.971.415
Odlivi po osnovu isplata dobavljačima i dati avansi	(12.048.577)	(11.017.908)
Odlivi po osnovu isplata zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	(38.699.108)	(41.003.896)
Odlivi po osnovu plaćenih kamata	(434.368)	(258.565)
Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	(6.952.625)	(2.931.649)
Neto priliv (odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti	3.389.477	(730.361)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi po osnovu kamata	94.519	137.133
Odlivi po osnovu kupovine nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme, investicionih nekretnina	(1.761.660)	(1.408.331)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(1.667.141)	(1.271.198)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi po osnovu dugoročnih kredita	-	5.000.000
Prilivi po osnovu kratkoročnih kredita	2.586.283	2.718.064
Prilivi po osnovu ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	14.159	15.316
Odlivi po osnovu dugoročnih kredita	(1.765.925)	(3.399.979)
Odlivi po osnovu kratkoročnih kredita	(2.281.172)	(2.718.064)
Odlivi po osnovu ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	-	(968.232)
Neto priliv (odliv) gotovine iz aktivnosti finansiranja	(1.446.655)	647.105
NETO PRILIV / ODLIV GOTOVINE	275.681	(1.354.454)
GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	269.203	1.623.212
Pozitivne kursne razlike po osnovu preračuna gotovine	180	623
Negativne kursne razlike po osnovu preračuna gotovine	(151)	(178)
GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA	544.913	269.203

Izveštaj o promjenama na kapitalu za period 01.01.2016. -
31.12.2016. godine

	Akcijski kapital	Revalorizac. rezerve	Dobitak	Ukupno
				u KM
Stanje na dan 01.01.2015. godine	38.754.233	29.363.909	(2.327.496)	65.790.646
Efekti revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava	-	121.275	-	121.275
Neto dobitak/gubitak perioda iskazan u bilansu uspjeha	-	-	30.978	30.978
Neto dobici/gubici perioda priznati direktno u kapitalu	-	(496.650)	496.650	-
Stanje na dan 31.12.2015./ 01.01.2016. god.	38.754.233	28.988.534	(1.799.868)	65.942.899
Efekti revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava	-	(53.515)	-	(53.515)
Neto dobitak/gubitak perioda iskazan u bilansu uspjeha	-	-	(488.227)	(488.227)
Neto dobici/gubici perioda priznati direktno u kapitalu	-	(513.764)	513.764	-
Stanje na dan 31.12.2016. godine	38.754.233	28.421.255	(1.774.331)	65.401.157

1. Osnovni podaci o društvu

Preduzeće za poštanski saobraćaj Republike Srpske a.d. Banja Luka je pravni sljedbenik Javnog osnovnog državnog preduzeća za poštanski saobraćaj Republike Srpske, sa p.o. Banja Luka.

Rješenjem Osnovnog suda u Srpskom Sarajevu, oznaka i broj upisnika suda: U/I-878/96, dana 20.12.1996. godine, Javno osnovno državno preduzeće za poštanski saobraćaj Republike Srpske sa p.o. Banja Luka upisano je na osnovu Odluke Vlade Republike Srpske br. 02-1394/96 od 10.12.1996. godine (Sl. gl. RS. br. 30/96) o podjeli Jedininstvenog javnog preduzeća PTT saobraćaja Republike Srpske na JODP za Telekomunikacije Republike Srpske i JODP za poštanski saobraćaj Republike Srpske.

Rješenjem Osnovnog suda u Banjoj Luci, broj registarskog uložka registarskog suda: 1-10036-00, oznaka i broj upisnika suda: U/I-3216/02 od 25.12.2002. godine upisana je statusna promjena - vlasnička transformacija u skladu sa Zakonom o privatizaciji državnog kapitala u preduzećima ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 24/98), organizovanje i usklađivanje normativnih akata sa odredbama Zakona o preduzećima ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj: 24/98) i promjena broja adrese kod Javnog osnovnog državnog preduzeća za poštanski saobraćaj Republike Srpske, Banja Luka, sa p.o. tako da će poslovati pod nazivom: Preduzeće za poštanski saobraćaj Republike Srpske, a.d. Banja Luka, Ul. Kralja Petra I Karađorđevića broj 93.

Prema Rješenju nadležnog registarskog suda opisani su onivači- Prilog uz Rješenje broj: 2. Naziv i sjedište osnivača odnosno prebivalište ulagača. Akcijski kapital ukupno iznosi 38.754.233 KM.

Rješenjem o registraciji Okružnog privrednog suda Banja Luka broj: 057-0-Reg-10-002305 od 03.06.2011. godine kao lice ovlašćeno za zastupanje upisuje se Jasminka Krivokuća.

Matični broj Preduzeća za poštanski saobraćaj Republike Srpske a.d. Banja Luka je: 1878182.

Šifra osnovne djelatnosti je 53.10 - Pružanje univerzalnih poštanskih usluga.

JMB: 4400959000002.

Poreski broj je: 400959000002.

Organi prema Statutu su: Skupština akcionara, Nadzorni odbor i Uprava.

Broj zaposlenih na dan 31.12.2016. godine je 2.282 radnika, od čega 2.212 sa ugovorom o radu na neodređeno, a 45 sa ugovorom o radu na određeno vrijeme i 25 pripravnika.

2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

Osnove za sastavljanje finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji Društva su sastavljeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske i drugim računovodstvenim propisima koji se primjenjuju u Republici Srpskoj. Na osnovu Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, pravna lica u Republici Srpskoj su u obavezi da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procjenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i objelodanjivanje finansijskih izvještaja vrše u skladu sa zakonskom i profesionalnom regulativom, koja podrazumeva Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izvještaja („Okvir“), Međunarodne računovodstvene standarde („MRS“), odnosno Međunarodne standarde finansijskog izvještavanja („MSFI“), kao i tumačenja koja su sastavni dio standarda.

Prevod Okvira, MRS, MSFI i tumačenja, izdatih od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde i Komiteta za tumačenja međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja primjenjuju se za periode koji počinju 1. januara 2009. godine ili kasnije. Međutim, do datuma sastavljanja finansijskih izvještaja za 2016. godinu nisu prevedene niti objavljene sve važeće promjene u standardima i tumačenjima.

Prezentacija finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji su prikazani u formatu propisanom Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (Službeni glasnik RS br. 63/16).

Finansijski izvještaji su iskazani u konvertibilnim markama (KM), osim ukoliko nije drugačije navedeno. Konvertibilna marka predstavlja zvaničnu izvještajnu valutu u Republici Srpskoj.

Računovodstveni metod

Finansijski izvještaji su sastavljeni po metodu prvobitne nabavne vrednosti, osim ukoliko MSFI ne zahtevaju drugačiji osnov vrednovanja na način opisan u primjenjenim računovodstvenim politikama.

Načelo stalnosti poslovanja

Finansijski izvještaji Društva sastavljeni su na osnovu načela stalnosti poslovanja.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika

a) Prihodi i rashodi

Prihodi od izvršenih usluga priznaju se u bilansu uspjeha pod uslovom da su svi rizici i koristi prešli na kupca. Prihodi od prodaje se evidentiraju u momentu izvršenja usluge. Prihodi se iskazuju po fakturnoj vrijednosti, umanjenoj za odobrene popuste.

Rashodi se obračunavaju po načelu uzročnosti prihoda i rashoda. Uzimaju se u obzir svi prihodi i svi rashodi datog obračunskog perioda bez obzira na momenat naplate prihoda i momenata plaćanja po osnovu rashoda.

b) Preračunavanje strane valute

Poslovne promjene nastale u stranoj valuti su preračunate u KM po zvaničnom kursu koji je važio na dan poslovne promjene.

Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja preračunati su u KM po zvaničnom kursu utvrđenom za taj dan.

Nemonetarne stavke koje se vrednuju po principu istorijskog troška izraženog u stranoj valuti preračunate su po istorijskom kursu važećem na dan inicijalne transakcije.

Zvanični kursevi za EUR primjenjeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja u KM su bili sljedeći:

Valuta	31.12.2016.	31.12.2015.
EUR	1,95583	1,95583
USD	1,82124	1,7900

c) Troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja se odnose na kamate i druge troškove koji nastaju u vezi sa pozajmljivanjem sredstava. Troškovi pozajmljivanja koji se mogu neposredno pripisati sticanju, izgradnji ili izradi sredstva koje se osposobljava za upotrebu, uključuju se u nabavnu vrijednost ili cijenu koštanja tog sredstva. Ostali troškovi pozajmljivanja priznaju se kao rashod perioda u kome su nastali.

d) Porez na dobitak

Tekući porez

Porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa propisima o oporezivanju Republike Srpske. Konačni iznos obaveze poreza na dobitak utvrđuje se primjenom poreske stope od 10% na poresku osnovicu utvrđenu u poreskom bilansu Društva Poreska osnovica prikazana u poreskom bilansu uključuje dobitak prikazan u zvaničnom bilansu uspjeha koji se koriguje za razlike koje su definisane propisima o oporezivanju Republike Srpske.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

d) Porez na dobitak (nastavak)

Republički propisi ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda mogu se koristiti za umanjeње poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od 5 godina.

Odloženi porez

Odloženi porez na dobitak se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle između knjigovodstvene vrijednosti sredstva i obaveza u finansijskim izvještajima i njihove odgovarajuće poreske osnovice korišćene u izračunavanju oporezivog dobitka. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike dok se odložena poreska sredstva priznaju u mjeri u kojoj je vjerovatno da će oporezivi dobitci biti raspoloživi za korišćenje odbitnih privremenih razlika.

Odloženi porez se obračunava po poreskim stopama za koje se očekuje da će se primjenjivati u periodu kada se sredstvo realizuje ili obaveza izmiruje. Odloženi porez se knjiži na teret ili u korist bilansa uspjeha, osim kada se odnosi na pozicije koje se knjiže direktno u korist ili na teret kapitala, i u tom slučaju se odloženi porez takođe raspoređuje u okviru kapitala.

e) Primanja zaposlenih

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Republici Srpskoj, Društvo je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Društvo je, takođe, obavezno da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

f) Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja se priznaju samo kada je vjerovatno da će od tog ulaganja priticati ekonomske koristi i kada je nabavna vrijednost ulaganja pouzdano mjerljiva, a obuhvataju ulaganja u razvoj, koncesije, patente, licence, ulaganja u ostalu nematerijalnu imovinu, kao i kupovinom stečeni goodwill.

Nematerijalna ulaganja se vrednuju prema nabavnoj vrijednosti.

Nematerijalna ulaganja se amortizuju u toku korisnog vijeka pri čemu se primenjuje proporcionalni metod amortizacije. Amortizacione stope se kreću u rasponu 6,66-33,33%.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

g) Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema se inicijalno priznaju po nabavnoj vrijednosti, odnosno po cijeni koštanja za sredstva izrađena u sopstvenoj režiji. Nabavnu vrijednost čini fakturna vrijednost uvećana za sve troškove koje se mogu direktno pripisati dovođenju ovih sredstava u stanje funkcionalne pripravnosti.

Nakon početnog priznavanja, nekretnina, postrojenja i opreme, nabavna vrijednost se koriguje za kumuliranu ispravku vrijednosti po osnovu amortizacije i za eventualne kumulirane gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti.

U nekretnine, postrojenja i opremu spadaju: zemljišta, građevinski objekti, postrojenja i oprema, investicione nekretnine, sredstva u pripremi, avansi za nekretnine, postrojenja, opremu i investicione nekretnine i ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi.

Sadašnja vrijednost građevinskih objekata, postrojenja, opreme i investicione imovine uvećava se za naknadne troškove po osnovu troškova adaptacije, zamene delova i troškova generalnih popravki pod uslovom da se ovi troškovi mogu izmeriti i da oni produžuju korisni vijek ili povećavaju učinak sredstva.

Nakon početnog vrednovanja kada knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme odstupa od vladajućih tržišnih cijena na dan bilansa, vrši se procjena nekretnina, postrojenja i opreme ili putem ponovne nabavne cijene ili putem revalorizacije.

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme se izračunava primjenom proporcionalne metode u toku procijenjenog korisnog vijeka upotrebe sredstava, uz primjenu slijedećih stopa:

Naziv	stope %
Građevinski objekti	1,50-10,00 %
Računarska oprema	20,00-25,00 %
Namještaj	12,50 %
Putnički automobili	15,50 %
Teretni automobili	14,30 %
Mopedi	14,00-14,30 %
Klime	16,50%

Obračun amortizacije počinje od narednog mjeseca u odnosu na mjesec u kojem je sredstvo stavljeno u upotrebu. Amortizacione stope se preispituju svake godine radi obračuna amortizacije koja odražava stvarni utrošak ovih sredstava u toku poslovanja i preostali namjeravani vijek njihovog korišćenja.

Sredstvo se isknižava iz evidencije u momentu otuđenja ili ukoliko se ne očekuju buduće ekonomske koristi od upotrebe tog sredstva. Dobici ili gubici po osnovu prodaje ili otpisa sredstva (kao razlika između neto prodajne vrijednosti i knjigovodstvene vrijednosti) priznaju se u bilansu uspjeha odgovarajućeg perioda.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

h) Sredstva kulture

U sredstva kulture spadaju: sredstva kulture i sredstva kulture u pripremi i avansi za sredstva kulture. U momentu nabavke sredstva kulture se vrednuje po nabavnoj cijeni, izuzev Stalne zbirke koja se vrednuje po procijenjenoj (umjetničkoj) vrijednosti.

i) Ostali dugoročni finansijski plasmani

U ostale dugoročne finansijske plasmane spadaju: dugoročni krediti u zemlji i ostali dugoročni finansijski plasmani. Društva utvrđuje klasifikaciju finansijskih plasmana prilikom inicijalnog priznavanja prema ugovorenim odredbama.

j) Zalihe i dati avansi

U zalihe spadaju: zalihe materijala, zalihe robe i dati avansi. Zalihe materijala, rezervnih dijelova, inventara sa jednokratnim otpisom i robe procjenjuju se po nabavnoj vrijednosti, koja obuhvata fakturnu vrijednost dobavljača i zavisne troškove nabavke.

Obračun izlaza zaliha materijala i rezervnih dijelova, sitnog inventara i robe vrši se po prosječnoj nabavnoj cijeni.

U slučaju smanjenja upotrebne vrijednosti zaliha za iznos stvarno nastalog i dokumentovanog smanjenja vrijednosti vrši se otpis zaliha na teret rashoda.

k) Sredstva klasifikovana kao sredstva namijenjena za prodaju

U sredstva klasifikovana kao sredstva namijenjena za prodaju spadaju: stalna sredstva namijenjena za prodaju i sredstva obustavljenog poslovanja namijenjena prodaji.

Stalna sredstva namijenjena prodaji su nabavljene nekretnine, postrojenja i oprema radi prodaje, a vrednuju se po nabavnoj vrijednosti.

Sredstva poslovanja koja se obustavlja su nematerijalna sredstva, nekretnine, postrojenja i oprema dijela preduzeća čije se poslovanje obustavlja. Ova sredstva se vrednuju po sadašnjoj (neotpisanoj) vrijednosti.

Ako se sa stalne imovine prenose sredstva na sredstva namijenjena prodaji, vrednuju se po nižoj vrijednosti između knjigovodstvene i procijenjene vrijednosti.

Ako početna vrijednost ovih sredstava ne odgovara tržišnoj cijeni umanjenoj za troškove prodaje vrši se procjenjivanje po poštenoj fer vrijednosti.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

l) Umanjenje vrijednosti imovine

Na dan svakog bilansa stanja, Društvo preispituje knjigovodstvenu vrijednost svoje materijalne i nematerijalne imovine da bi utvrdilo da li postoje indikacije da je došlo do gubitka po osnovu umanjenja vrijednosti imovine. Ukoliko takve indikacije postoje, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak. Ako nije moguće procijeniti nadoknadivi iznos pojedinog sredstva, Društvo procjenjuje nadoknadivi iznos jedinice koja generiše novac, a kojoj to sredstvo pripada.

m) Finansijski instrumenti

Klasifikacija finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva uključuju dugoročne finansijske plasmane, potraživanja i kratkoročne finansijske plasmane, gotovinu i gotovinske ekvivalente. Društvo klasifikuje finansijska sredstva u neku od sljedećih kategorija: sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, investicije koje se drže do dospijeca, krediti (zajmovi) i potraživanja i sredstva raspoloživa za prodaju. Klasifikacija zavisi od svrhe za koju su sredstva stečena. Društva utvrđuje klasifikaciju finansijskih sredstava prilikom inicijalnog priznavanja.

Finansijske obaveze uključuju dugoročne finansijske obaveze, kratkoročne finansijske obaveze, obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze. Društvo klasifikuje finansijske obaveze u dvije kategorije: obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i ostale finansijske obaveze.

Metod efektivne kamate

Metod efektivne kamate je metod izračunavanja amortizovane vrijednosti finansijskog sredstva ili finansijske obaveze i raspodjele prihoda i rashoda od kamate tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje buduće gotovinske isplate ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta ili, gdje je prikladno, tokom kraćeg perioda na neto knjigovodstvenu vrijednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Prihodi se priznaju na bazi efektivne kamate za dužničke instrumente, izuzev za one koji su iskazani po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Umanjenja vrijednosti finansijskih sredstava

Na dan svakog bilansa stanja Društvo procjenjuje da li postoje objektivni dokazi da je došlo do umanjenja vrijednosti imovine finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava (osim sredstava iskazanih po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha). Obezvrjeđenje finansijskih sredstava se vrši kada postoje objektivni dokazi da su, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijskog sredstva, procijenjeni budući novčani tokovi sredstava izmjenjeni.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Umanjenja vrijednosti finansijskih sredstava (nastavak)

Obezvrjeđenje (ispravka vrijednosti) potraživanja vrši se indirektno za iznos dospjelih potraživanja koja nisu naplaćena u određenom periodu od datuma dospijeca za plaćanje, a direktno ako je nemogućnost naplate izvjesna i dokumentovana. Promjene na računu ispravke vrijednosti potraživanja evidentiraju se u korist ili na teret bilansa uspjeha. Naplata otpisanih potraživanja knjiži se u bilansu uspjeha kao ostali prihod.

Kreditni (zajmovi) i potraživanja

Potraživanja od kupaca, krediti (zajmovi) i ostala potraživanja sa fiksnim ili odredivim plaćanjima koja se ne kotiraju na aktivnom tržištu klasifikuju se kao krediti (zajmovi) i potraživanja.

Kreditni (zajmovi) i potraživanja vrednuju se po amortizovanoj vrijednosti, primjenom metode efektivne kamate, umanjenoj za umanjene vrijednosti po osnovu obezvrjeđenja. Prihod od kamate se priznaje primjenom metoda efektivne kamate, osim u slučaju kratkoročnih potraživanja, gdje priznavanje prihoda od kamate ne bi bilo materijalno značajno.

Potraživanja

Potraživanja od prodaje i druga potraživanja obuhvataju: potraživanja po osnovu prodaje, potraživanja iz specifičnih poslova, druga kratkoročna potraživanja i porez na dodatu vrijednost.

Kratkoročna potraživanja procjenjuju se po nominalnoj vrijednosti. Potraživanja u stranoj valuti vrijednuju se po srednjem kursu na dan bilansa. Pozitivne kursne razlike evidentiraju se u korist finansijskih prihoda a negativne na teret finansijskih rashoda. Definitivno nenaplativa potraživanja direktno se otpisuju na teret ostalih rashoda. Potraživanja od dužnika u stečaju i potraživanja koja nisu naplaćena za godinu dana od dana dospijeca, indirektno se otpisuju na teret ostalih rashoda.

Kratkoročni finansijski plasmani

U kratkoročne finansijske plasmane spadaju: kratkoročni krediti u zemlji, dio dugoročnih kredita koji dospijeva za naplatu do godinu dana i ostali kratkoročni finansijski plasmani.

Kratkoročni finansijski plasmani od dužnika u stečaju kao i plasmani koji nisu naplaćeni za godinu dana od dana dospijeca indirektno se otpisuju na teret ostalih rashoda.

Gotovina i ekvivalenti gotovine

U gotovinu i ekvivalente gotovine spadaju: gotovinski ekvivalenti – hartije od vrijednosti, poslovni računi, izdvojena sredstva, akreditivi, blagajna ostala novčana sredstva i novčana sredstva čije je korišćenje ograničeno ili vrijednost umanjena.

Hartije od vrijednosti koje su neposredno unovčljive i plemeniti metali smatraju se gotovinskim ekvivalentima. Hartije od vrijednosti procjenjuju se po nabavnoj vrijednosti a plemeniti metali procjenjuju se po vrijednosti izvedenoj iz cijena plemenitih metala na svjetskom tržištu.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Gotovina i ekvivalenti gotovine (nastavak)

Hartije od vrijednosti, depoziti po viđenju i gotovina u stranoj valuti procenjuju se po srednjem kursu strane valute na dan bilansa. Pozitivne kursne razlike evidentiraju se u korist finansijskih prihoda a negativne na teret finansijskih rashoda.

Dugoročne obaveze

U dugoročne obaveze spadaju: obaveze koje se mogu konvertovati u kapital, dugoročni krediti u zemlji i ostale dugoročne obaveze.

Dugoročne obaveze u nacionalnoj valuti iskazuju se u nominalnoj neisplaćenoj vrijednosti a u stranoj valuti iskazuju se po srednjem kursu strane valute na dan bilansa ili po kursu ugovorenom sa kreditorom. Dugoročne obaveze sa valutnom klauzulom vrednuju se takođe po srednjem kursu na dan bilansa valute utvrđene valutnom klauzulom.

Kratkoročne finansijske obaveze

U kratkoročne finansijske obaveze spadaju: kratkoročni krediti u zemlji, dio dugoročnih kredita koje dospjevaju za plaćanje do jedne godine, kratkoročne obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i ostale kratkoročne finansijske obaveze.

Kratkoročne finansijske obaveze u nacionalnoj valuti iskazuju se u nominalnoj neisplaćenoj vrijednosti a u stranoj valuti iskazuju se po srednjem kursu strane valute na dan bilansa ili po kursu ugovorenom sa kreditorom. Kratkoročne finansijske obaveze sa valutnom klauzulom vrednuju se takođe po srednjem kursu na dan bilansa valute utvrđene valutnom klauzulom.

Obaveze prema dobavljačima i druge obaveze

U obaveze prema dobavljačima i druge obaveze spadaju: obaveze iz poslovanja, obaveze iz specifičnih poslova, obaveze po osnovu zarada i naknada zarada, druge obaveze, osim obaveze za učešće u dobitku i obaveze za porez na dodatu vrijednost.

Obaveze iz poslovanja u nacionalnoj valuti iskazuju se u neplaćenom iznosu a u stranoj valuti iskazuju se po srednjem kursu na dan bilansa.

Obaveze za porez na dodatu vrijednost odnose se na obračunat porez na dodatu vrijednost kupcima u iznosu koji nije kompenziran sa obračunatim porezom na dodatu vrijednost od strane dobavljača i po osnovu uvoza i nije plaćen fiskusu.

Pasivna vremenska razgraničenja

U pasivna vremenska razgraničenja spadaju: unaprijed obračunati rashodi perioda, obračunati prihodi budućeg perioda, razgraničeni zavisni troškovi nabavke, odloženi prihodi i primljene donacije, razgraničeni prihodi po osnovu potraživanja i ostala pasivna vremenska razgraničenja.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Pasivna vremenska razgraničenja (nastavak)

Donacije primljene za povećanje prihoda unose se u prihode do visine rashoda, a donacije primljene za nabavljene stvari unose se u prihode u visini troškova nastalih po osnovu utroška ili amortizacije primljenih stvari iz donacija.

4. Značajne računovodstvene procjene

Sastavljanje finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva Društva da vrši procjene i koristi pretpostavke koje mogu da imaju efekta na prezentovane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, tekućim i očekivanim uslovima poslovanja i ostalim raspoloživim informacijama na dan sastavljanja finansijskih izvještaja. Stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procjenjenih iznosa.

Najznačajnija područja koja od rukovodstva zahtijevaju vršenje procjene i korišćenje pretpostavki predstavljena su u daljem tekstu:

(a) Korisni vijek nekretnina, postrojenja i opreme

Društvo procjenjuje preostali korisni vijek nekretnina, postrojenja i opreme na kraju svake poslovne godine. Procjena korisnog vijeka nekretnina, postrojenja i opreme je zasnovana na istorijskom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i predviđenim tehnološkim napretkom i promjenama ekonomskih i industrijskih faktora.

Ukoliko se sadašnja procjena razlikuje od prethodnih procjena, promijene u poslovnim knjigama Društva se evidentiraju u skladu sa MRS 8 „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške“. Ove procjene mogu da imaju materijalno značajan efekat na knjigovodstvenu vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme kao i na iznos amortizacije tekućeg obračunskog perioda.

(b) Umanjenje vrijednosti imovine

Na dan bilansa stanja, Društvo vrši pregled knjigovodstvene vrijednosti materijalne i nematerijalne imovine i procjenjuje da li postoje indikacije za umanjenje vrijednosti nekog sredstva. Prilikom procjenjivanja umanjenja vrijednosti, sredstva koja gotovinske tokove ne generišu nezavisno dodjeljuju se odgovarajućoj jedinici koja generiše novac. Naknadne promjene u dodjeljivanju jedinici koja generiše novac ili u vremenu novčanih tokova mogu da utiču na knjigovodstvenu vrijednost odnosno imovine.

4. Značajne računovodstvene procjene (nastavak)

(c) Ispravka vrijednosti potraživanja

Ispravka vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja se vrši na osnovu procjenjenih gubitaka usljed nemogućnosti kupaca da ispune svoje obaveze. Procjena rukovodstva je zasnovana na starosnoj analizi potraživanja od kupaca, istorijskim otkisima, kreditnoj sposobnosti kupaca i promjenama u

postojećim uslovima prodaje. Ovo uključuje i pretpostavke o budućem ponašanju kupaca i očekivanoj budućoj naplati. Promjene u uslovima poslovanja, djelatnosti ili okolnosti vezani za određene kupce mogu da imaju za posledicu korekciju ispravke vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja objelodanjene u priloženim finansijskim izvještaji.

(d) Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Društvo ima zakonsku ili ugovornu obavezu kao rezultat prošlih događaja i kada je vjerovatno da će odliv resursa biti potreban da se izmire obaveze i kada se može pouzdano izmjeriti iznos procjene.

Prilikom odmjeravanja i priznavanja rezervisanja i utvrđivanja nivoa izloženosti potencijalnim obavezama koje se odnose na postojeće sudske sporove rukovodstvo Društva donosi određene procjene. Ove procjene su neophodne za utvrđivanje vjerovatnoće nastanka negativnog ishoda i određivanja iznosa neophodnog za konačno sudsko poravnanje. Usljed inherentne neizvjesnosti u postupku procjenjivanja, stvarni gubici mogu da se razlikuju od gubitaka inicijalno utvrđenih procjenom. Zbog toga se procjene koriguju kada Društvo dođe do novih informacija, uglavnom uz podršku internih stručnih službi ili spoljnih savjetnika. Izmjene procjena mogu da u značajnoj mjeri utiču na buduće poslovne rezultate.

Dugoročna rezervisanja predstavljaju obaveze za pokriće troškova i rizika proisteklih iz prethodnog poslovanja koji će se pojaviti u narednim godinama a odnose se na:

- rezervisanja za troškove restrukturiranja,
- rezervisanja za naknade i beneficije zaposlenih, i
- ostala rezervisanja za verovatne troškove.

Ova rezervisanja Društvo procenjuje na bazi stvarno očekivanih troškova, a ukida ih u momentu nastanka troškova koji tereti rezervisanje. Neiskorištena dugoročna rezervisanja za pokriće troškova ukidaju se u korist ostalih priho

5. Prihodi od prodaje učinaka

Prihodi od prodaje učinaka	2016. u KM	2015. u KM
Prihodi od prodaje učinaka na domaćem tržištu	51.898.017	50.632.958
Prihodi od prodaje učinaka na inostranom tržištu	680.057	699.209
Ukupno prihodi od prodaje učinaka:	52.578.074	51.332.167

Prihod od prodaje učinaka u 2016. godini u iznosu od 52.578.074 KM (u 2015. godini u iznosu od 51.332.167 KM) najvećim dijelom se odnose na prihode od pismonosnih usluga, prihode od finansijskih usluga i prihode od prodaje poštanskih maraka.

6. Ostali poslovni prihodi

Ostali poslovni prihodi	2016. u KM	2015. u KM
Prihod od zakupnina	2.538.745	2.661.190
Prihod od dotacija- refundacija bolovanja	697.615	532.305
Prihodi od donacija	-	3.562
Ukupno ostali poslovni prihodi:	3.236.360	3.197.057

Prihod od zakupnina je dat u narednoj tabeli:

Prihod od zakupnina	2016. u KM	2015. u KM
Prihod od zakupnina objekata	2.207.259	2.284.705
Prihod od zakupnina zemljišta	61.561	59.028
Ostali prihod od zakupnina	269.816	152.693
Prihod od zakupnina postrojenja i opreme	109	164.764
Ukupno prihod od zakupnina:	2.538.745	2.661.190

7. Troškovi materijala

Troškovi materijala	2016. u KM	2015. u KM
Troškovi goriva i energije	1.819.107	1.854.343
Troškovi režijskog materijala	1.076.301	950.398
Ukupno troškovi materijala:	2.895.408	2.804.741

8. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	2016. u KM	2015. u KM
Troškovi bruto zarada	25.405.621	25.151.413
Troškovi bruto naknada zarada	5.134.379	5.182.066
Troškovi regresa za god. odmor	2.109.687	1.991.030
Troškovi naknada za topli obrok	6.732.409	6.670.758
Troškovi bruto naknada članovima odbora	70.459	67.112
Pomoć zaposlenima za slučaj smrti	101.859	98.760
Troškovi službenog putovanja	56.962	76.285
Troškovi prevoza radnika	290.343	318.235
Troškovi paušala za mopede	107.370	117.707
Troškovi ostalih ličnih rashoda	81.895	32.292
Ukupno troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi:	40.090.984	39.898.298

9. Troškovi proizvodnih usluga

Troškovi proizvodnih usluga	2016. u KM	2015. u KM
Troškovi transportnih usluga	3.158.373	2.618.929
Troškovi usluga održavanja	883.588	911.283
Troškovi zakupa	299.742	259.793
Troškovi reklame i propagande	69.700	147.874
Troškovi ostalih usluga	2.852.063	2.676.486
Ukupno troškovi proizvodnih usluga:	7.263.466	6.614.365

Troškovi transportnih usluga u iznosu od 3.158.373 KM najvećim dijelom se odnose na troškove uručivanja konsajment pošiljaka u iznosu 2.522.670 KM. Troškovi ostalih usluga u iznosu od 2.852.063 KM najvećim dijelom se odnose na troškove usluga u međunarodnom saobraćaju.

10. Troškovi amortizacije i rezervisanja

Troškovi amortizacije i rezervisanja	2016. u KM	2015. u KM
Troškovi amortizacije		
Troškovi amortizacije koji se uključuju u poresku osnovicu	2.532.179	2.647.041
Troškovi amortizacije koji se ne uključuju u poresku osnovicu - procjena	513.764	496.650
	3.045.943	3.143.691
Troškovi rezervisanja		
Troškovi rezervisanja za odlazak u penziju	114.080	65.353
Troškovi rezervisanja za sudske sporove	112.912	8.383
	226.993	73.736
Ukupno troškovi amortizacije i rezervisanja :	3.272.936	3.217.427

Troškovi amortizacije u iznosu od 3.045.943 KM odnosi se na amortizaciju nematerijalnih sredstava u iznosu od 39.852 KM, amortizaciju građevinskih objekata u iznosu od 1.729.447 KM i amortizaciju opreme u iznosu od 1.276.644 KM.

11. Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)

Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	2016. u KM	2015. u KM
Troškovi platnog prometa	1.207.041	674.227
Troškovi premije osiguranja	335.164	457.627
Troškovi neproizvodnih usluga(licence, advokatske usluge, usluge čišćenja itd.)	299.799	453.896
Troškovi članarina	388.365	371.118
Troškovi reprezentacije	21.956	25.899
Ostali nematerijalni troškovi	191.344	192.933
Ukupno nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa):	2.443.669	2.175.700

Troškovi platnog prometa u 2016. godini u iznosu od 1.207.041 KM (u 2015. godini 674.227 KM) su znatno porasli u odnosu na prethodnu godinu iz razloga povećanja obima usluga platnog prometa i prelaska Fonda PIO na trezorski način poslovanja gdje je Društvo preuzelo troškove po računu i uvođenje tarifa od Centralne banke za podizanje gotovine.

12. Finansijski prihodi

Finansijski prihodi	2016. u KM	2015. u KM
Prihodi od kamata	1.164.657	684.679
Pozitivne kursne razlike	2.939	8.286
Ostali finansijski prihodi	351	1.254
Ukupno finansijski prihodi:	1.167.947	694.219

U februaru mjesecu 2016. godine Pravosuđe Republike Srpske je izvršilo uplatu većeg dijela potraživanja za koja su bili utuženi. Kako se ova naplata odnosi na fakture iz prethodnih perioda (2013. i 2014.godina) kada je uplata izvršena sistem je automatski obračunao zateznu kamatu na sve plaćene fakture u iznosu od 533.277 KM, te su prihodi po osnovu kamata znatno porasli u odnosu na isti period 2015. godine.

13. Finansijski rashodi

Finansijski rashodi	2016. u KM	2015. u KM
Rashodi kamata	442.493	271.952
Negativne kursne razlike	2.153	9.019
Ostali finansijski rashodi	581	412
Ukupno finansijski rashodi:	445.227	281.383

Rashodi kamata u iznosu od 442.493 KM se odnose na kamate po kreditima u iznosu od 174.942 KM i zatezne kamate za kašnjenje u izmirenju obaveza u iznosu od 267.551 KM.

14. Ostali prihodi

Ostali prihodi	2016. u KM	2015. u KM
Prihodi od smanjenja obaveza, ukidanja neiskorištenih dugoročnih rezervisanja i ostali nepomenuti prihodi	230.992	1.075.334
Naplaćena otpisana potraživanja	554.921	599.304
Viškovi, izuzimajući viškove zaliha učinaka	123.137	24.802
Dobici po osnovu prodaje materijala	16.326	18.971
Ostali prihodi od naplaćenih penala	66.942	18.672
Ukupno ostali prihodi:	992.318	1.737.083

15. Ostali rashodi

Ostali rashodi	2016. u KM	2015. u KM
Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	1.014.964	1.091.943
Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe i ostali rashodi	442.276	138.049
Gubici po osnovu prodaje i rashodovanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	88.833	75.002
Manjkovi, izuzimajući manjkove zaliha učinaka	956	43.254
Ukupno ostali rashodi:	1.547.029	1.348.248

U sklopu ostalih rashoda iskazani su troškovi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja, troškovi sudskih i drugih sporova, manjkovi pošta i izgubljene pošiljke, i ostali nepomenuti rashodi. Na osnovu Odluke Uprave Društva broj: 1.-2071-3/16 od 22.07.2016. godine u poslovnim knjigama Društva izvršena je ispravka potraživanja od Bobar banke u stečaju u iznosu od 509.122 KM prenosom na rashode ovog obračunskog perioda.

Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe i ostali rashodi u iznosu od 442.276 KM u najvećem dijelu se odnose na troškove sudskih i drugih sporova u iznosu od 183.228 KM i troškove prinudne naplate u iznosu od 197.739 KM.

16. Porez na dobit

Tekući porez na dobit	2016. u KM	2015. u KM
Dobitak/gubitak prije oporezivanja	(488.227)	30.978
Korekcija za poreske svrhe	1.068.319	685.402
Poreski dobitak	580.092	716.380
Dio gubitka prenesen iz prethodnog perioda	580.092	716.380
Neto poreska osnovica	-	-
Ukupno tekući porez na dobit:	-	-

17. Zarada po akciji

Zarada po akciji	2016. u KM	2015. u KM
Dobitak obračunskog perioda	(488.227)	30.978
Prosječan ponderisani broj akcija	38.754.233	38.754.233
Zarada po akciji:	(0,00)	0,00

18. Nematerijalna ulaganja

	Programi za računare	Ukupno
NABAVNA VRIJEDNOST		
Nabavna vrijednost na 31.12.2014.	2.498.786	2.498.786
Nabavka	31.182	31.182
Nabavna vrijednost na 31.12.2015.	2.529.968	2.529.968
Nabavka	82.473	82.473
Otpis/rashodovanje	(62.899)	(62.899)
Nabavna vrijednost na 31.12.2016.	2.549.542	2.549.542
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI		
Ispravka vrijednosti na 31.12.2014.	2.012.558	2.012.558
Amortizacija	44.907	44.907
Ispravka vrijednosti na 31.12.2015.	2.057.465	2.057.465
Amortizacija	39.852	39.852
Otpis/rashodovanje	(62.899)	(62.899)
Ispravka vrijednosti na 31.12.2016.	2.034.418	2.034.418
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2015. godine	472.503	472.503
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2016. godine	515.124	515.124

19. Nekretnine, postrojenja i oprema

	Zemljište	Građevinski objekti	Oprema	Avansi i NPO u pripremi	Ukupno
NABAVNA VRIJEDNOST					
<u>Nabavna vrijednost na 31.12.2014.</u>	14.242.135	90.714.597	26.717.588	1.711.892	133.386.212
Nabavka	-	387.197	1.148.178	278.369	1.813.744
Rashodovanje i otuđenje	-	-	(1.568.949)	-	(1.568.949)
Procjena	113.173	162.060	-	-	275.233
<u>Nabavna vrijednost na 31.12.2015.</u>	14.355.308	91.263.854	26.296.817	1.990.261	133.906.240
Nabavka	-	303.588	1.183.226	255.007	1.741.821
Povećanje/popis	46.430	70.295	12.800	-	129.525
Prodaja	(5.720)	-	-	-	(5.720)
Rashodovanje i otpis	-	(121.838)	(1.193.586)	-	(1.315.424)
<u>Nabavna vrijednost na 31.12.2016.</u>	14.396.018	91.515.899	26.299.257	2.245.268	134.456.442
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI					
<u>Ispravka vrijednosti na 31.12.2014</u>	-	37.677.421	21.636.031	236.874	59.550.326
Amortizacija	-	1.722.881	1.375.903	-	3.098.784
Rashodovanje i otuđenje	-	-	(1.495.595)	-	(1.495.595)
<u>Ispravka vrijednosti na 31.12.2015.</u>	-	39.400.302	21.516.339	236.874	61.153.515
Amortizacija	-	1.729.447	1.276.644	-	3.006.091
Rashodovanje i otuđenje	-	-	(1.177.847)	-	(1.177.847)
<u>Ispravka vrijednosti na 31.12.2016.</u>	-	41.129.749	21.615.136	236.874	62.981.759
Sadašnja vrijednost na 31.12.2015. godine	14.355.308	51.863.552	4.780.480	1.753.387	72.752.726
Sadašnja vrijednost na 31.12.2016. godine	14.396.018	50.386.150	4.684.121	2.008.394	71.474.683

Povećanje zemljišta na dan 31.12.2016. godine u iznosu od 46.430 KM se odnosi na uknjižavanje zemljišta u poslovne knjige Društva, po osnovu popisa i procjene od strane ovlaštenog procjenitelja. Smanjenje u iznosu od 5.720 KM se odnosi na prodaju dijela zemljišta u Rudom. Povećanje na građevinskim objektima u iznosu od 303.588 KM se odnosi na sanaciju i rekonstrukciju pošte Šamac, i renoviranje pošta u Bijeljini, Prnjavoru i Gackom. Nabavka oprema u iznosu od 1.183.226 KM se najvećim dijelom odnosi na nabavku računara, teretnih vozila i namještaja. Procjena imovine za period: 01.01-31.12.2016. godine nije vršena, jer je Društvo posljednju kompletnu procjenu građevinskih objekata vršilo sa 31.12.2012. godine, te kako na tržištu nekretnina nije bilo velikih odstupanja i promjene cijena Uprava Preduzeća je Zaključkom broj 1.-502-1/17 od 13.02.2017. godine konstatovala da se ne vrši procjena vrijednosti nekretnina za 2016.godinu.

20. Biološka sredstva i sredstva kulture

	Sredstva kulture	Ukupno
NABAVNA VRIJEDNOST		
Stanje na dan 31.12.2013.	17.356	17.356
Procjena fer vrijednosti	488.555	488.555
Stanje na dan 31.12.2014.	505.911	505.911
Procjena fer vrijednosti	4.841	4.841
Stanje na dan 31.12.2015.	510.752	510.752
Procjena fer vrijednosti	10.421	10.421
Stanje na dan 31.12.2016.	521.173	521.173

21. Zalihe

Zalihe	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
Zalihe materijala	379.078	474.337
Zalihe robe	65.146	55.021
Dati avansi	290	2.706
Ukupno zalihe:	444.514	532.064

U okviru pozicije datih avansa nalazi se dio potraživanja za date avanse u iznosu od 394.077 KM, a po osnovu Ugovora o zakupu poslovnih prostorija broj; 1-01/04-3847/06 od 29.06.2006. godine i svih Aneksa uz navedeni Ugovor, te Sporazuma o definisanju načina i uslova za mirno rješenje međusobnih sporova broj: 1.-4682/08 od 26.06.2008. godine, zaključenog između Društva i „Ekvator“ d.o.o. Banja Luka. Društvo je u ranijem periodu izvršilo ispravku ovog potraživanja i isto utužilo.

22. Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
Kupci u zemlji	8.525.067	9.744.589
<i>Ispravka vrijednosti</i>	(764.118)	(1.245.200)
Kupci u inostranstvu	14.386	4.725
Druga kratkoročna potraživanja	2.701.464	3.155.318
<i>Ispravka vrijednosti</i>	(2.043.308)	(1.305.577)
Potraživanja iz specifičnih poslova	48	-
Ukupno kratkoročna potraživanja:	8.433.539	10.353.855

Najveći kupci	31.12.2016. u KM
Telekomunikacije RS a.d. Banja Luka	715.600
Poreska uprava RS	579.745
MH ERS- MP a.d. Trebinje- ZEDP Elektro Bijeljina	557.681
Javni fond PIO RS Bijeljina	544.822
Helvetia Apotheke d.o.o. Banja Luka	524.657
MH ERS- MP a.d. Trebinje- ZEDP	
Elektrodistribucija a.d. Pale	245.000

23. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
Poslovni račun - domaća valuta	218.833	103.741
Poslovni račun - strana valuta	80.020	2.998
Izdvojena sredstva	86.060	82.410
Ostala novčana sredstva	160.000	80.000
Novčana sredstva čije je korišćenje ograničeno ili vrijednost umanjena	-	54
Ukupno gotovina i gotovinski ekvivalenti:	544.913	269.203

24. Aktivna vremenska razgraničenja

Aktivna vremenska razgraničenja	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
Potraživanja za nefakturisani prihod	1.426.301	1.232.086
Unaprijed plaćeni troškovi	263.909	311.738
Ukupno aktivna vremenska razgraničenja:	1.690.210	1.543.824

Aktivna vremenska razgraničenja na dan 31.12.2016. godine u iznosu od 1.690.210 KM (na dan 31.12.2015. godine u iznosu od 1.543.824 KM) odnose se na na nefakturisane prihode po osnovu međunarodnog i međuoperatorskog obračuna pismonosnih i paketskih pošiljaka kao i na razgraničene unaprijed plaćene troškove ogreva i troškove osiguranja.

25. Kapital

Kapital	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
Akcijski kapital	38.754.233	38.754.233
Revalorizac.rezerve	28.421.255	28.988.533
Neraspoređeni dobitak	513.764	527.628
Gub.tekuće godine	(488.227)	-
Gubitak iz ranijih godina	(1.799.867)	(2.327.495)
Ukupno kapital:	65.401.157	65.942.899

Osnovni kapital iskazan na dan 31. decembra 2016. godine iznosi 38.754.233 KM čine 38.754.233 akcije, pojedinačne nominalne vrijednosti od 1 KM.

25. Kapital (nastavak)

Struktura osnovnog kapitala Društva data je u narednom pregledu:

Osnovni kapital	%
Akcijski fond RS a.d. Banja Luka	65,00
Pref a.d. Banja Luka	9,99
ZMIF u preoblikovanju Zepter Fond a.d. Banja Luka	6,19
Fond za restituciju RS a.d. Banja Luka	5,00
ZMIF u preoblikovanju Invest nova fond a.d. Bijeljina	3,11
ZMIF u preoblikovanju VB fond a.d. Banja Luka	2,58
Oktan promet d.o.o	1,74
ZMIF u preoblikovanju Kristal Invest fond a.d. Banja Luka	0,99
ZAIF u preoblikovanju Bors Invest fond a.d. Banja Luka	0,53
EGP Investments d.o.o. Beograd	0,43
Ostali akcionari	4,44
Ukupno osnovni kapital:	100,00

26. Rezervisanja, odložene poreske obaveze i razgraničeni prihodi

Rezervisanja, odložene poreske obaveze i razgraničeni prihodi	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
Rezervisanja za naknade i beneficije zaposlenih	695.440	628.686
Ostala dugoročna rezervisanja	313.302	372.071
Razgraničeni prihodi i primljene donacije	4.642	-
Ukupno rezervisanja, odložene poreske obaveze i razgraničeni prihodi:	1.013.384	1.000.757

U okviru ostalih dugoročnih rezervisanja se nalaze rezervisanja za sudske sporove u iznosu od 112.912 KM i na rezervisanja za računare, objekte i zemljište u iznosu od 200.390 KM.

27. Dugoročni krediti

Dugoročni krediti	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
<i>Dugoročni krediti u zemlji:</i>		
NLB Razvojna Banka a.d. Banja Luka	2.313.664	4.157.812
Tekuća dospjeća dugoročnih kredita	(1.720.923)	(1.844.147)
Ukupno dugoročni krediti:	592.741	2.313.665

Dugoročni krediti na 31. decembar 2016. godine u iznosu od 592.741 KM (na 31. decembar 2015. godine 2.313.665 KM) odnosi se na kredit kod NLB Razvojne banke ad Banja Luka za finansiranje obrtnih sredstava, na rok od 36 mjeseci i fiksnoj kamatnoj stopi od 5,05% na godišnjem nivou.

27. Dugoročni krediti (nastavak)

Struktura dospjeća obaveza po dugoročnim kreditima na dan 31. decembra 2016. i 2015. godine data je u tabeli koja slijedi:

Dugoročni krediti	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
Do 1 godine	1.720.923	1.844.147
Od 1 do 2 godine	592.741	1.720.923
Od 3 do 5 godina	-	592.742
Ukupno dugoročni krediti:	2.313.664	4.157.812

28. Kratkoročne finansijske obaveze

Kratkoročne finansijske obaveze	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
Kratkoročni krediti	305.112	-
Dio dugoročnih finansijskih obaveza koji za plaćanje dospjeva za godinu dana	1.720.923	1.844.147
Ostale kratkoročne finansijske obaveze	4.163	5.806
Ukupno kratkoročne finansijske obaveze:	2.030.198	1.849.953

Kratkoročne finansijske obaveze na dan 31.12.2016. godine u iznosu od 2.030.198 KM (na dan 31.12.2015. godine u iznosu od 1.849.953 KM) najvećim dijelom se odnose na tekuća dospjeća dugoročnog kredita i na kratkoročni kredit u iznosu od 500.000 KM zaključen 24.06.2016. godine za finansiranje obrtnih sredstava, uz kamatnu stopu od 3,19% i rok od 12 mjeseci.

29. Obaveze iz poslovanja

Obaveze iz poslovanja	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
Primljeni avansi	120.908	143.818
Obaveze prema dobavljačima u zemlji	3.563.817	3.585.359
Obaveze prema dobavljačima u inostranstvu	950.009	603.898
Ostale obaveze iz poslovanja	7.257	7.832
Ukupno obaveze iz poslovanja:	4.641.991	4.340.907

30. Obaveze za zarade i naknade zarada

Obaveze za zarade i naknade zarada	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
Obaveze za doprinose i naknade zarada osim zarada koje se refundiraju	3.767.724	5.153.906
Obaveze za neto zarade i naknade zarada	1.943.268	1.613.437
Obaveze za porez na zarade i naknade zarada	565.547	749.216
Obaveze za ostala neto lična primanja	469.276	462.844
Obaveze za doprinose na ostala lična primanja	212.166	287.065
Obaveze za porez na ostala lična primanja	42.407	55.734
Ukupno obaveze za zarade i naknade zarada:	7.000.388	8.322.202

31. Pasivna vremenska razgraničenja

Pasivna vremenska razgraničenja	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
Pasivna vremenska razgraničenja za regres	1.871.477	1.771.270
Obračunati rashodi perioda	795.586	636.666
Razgraničeni prihodi po osnovu potraživanja	90.216	163.932
Ukupno pasivna vremenska razgraničenja:	2.757.279	2.571.868

Odložena pasivna vremenska razgraničenja na dan 31.12.2016. godine u iznosu od 1.871.477 KM (na dan 31.12.2015. godine 1.771.270 KM) odnose se na regres za 2016. godinu koji nije obračunat i isplaćen do 31.12.2016. godine. Unaprijed obračunati rashodi perioda u iznosu od 795.586 KM se odnose na obračunate troškove za koje nisu stigle fakture.

32. Vanbilansna evidencija

Vanbilansna evidencija iskazana na dan 31.12.2016. godine u iznosu od 24.806.645 KM (na dan 31.12.2015. godine u iznosu od 19.546.252 KM) i u okviru njih obuhvataju se evidencije zaliha poštanskih maraka i filatelije, kartice dopune Mtel-a, mjesečnih karata, robe koja je predmet posredovanja, lutrije i telekard kartica u depou, transakcioni računi preko kojih Društvo vrši usluge za druga pravna lica, primljene i izdate garancije i mjenice, konta za praćenje štampe obrazaca u dokument centru i slično.

33. Upravljanje finansijskim rizicima

Ciljevi upravljanja finansijskim rizicima

Poslovanje Društva je izloženo različitim finansijskim rizicima, kao što su kreditni rizik i rizik likvidnosti. Upravljanje finansijskim rizicima je usmjereno na minimiziranje potencijalnih negativnih efekata na finansijske performanse Društva u uslovima nepredvidivosti kretanja na finansijskim tržištima.

Društvo ne koristi finansijske instrumente zaštite od efekata finansijskih rizika na poslovanje obzirom da takvi instrumenti nisu u široj upotrebi, niti postoji organizovano tržište ovih instrumenata u Republici Srpskoj.

Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik da dužnici neće biti u mogućnosti da dugovanja prema Društvu izmire u potpunosti i na vrijeme, što bi moglo dovesti do finansijskog gubitka Društva. Kreditni rizik obuhvata dugoročne finansijske plasmane, kratkoročne finansijske plasmane i potraživanja.

Na osnovu javno dostupnih finansijskih informacija i internih istorijskih podataka o saradnji, Društva vrši određivanje boniteta za pojedinačnog poslovnog partnera. Na osnovu procjenjenog boniteta utvrđuje se iznos maksimalne kreditne izloženosti za pojedinačnog poslovnog partnera, u skladu sa poslovnom politikom usvojenom od strane rukovodstva Društva. Društvo ima značajnu koncentraciju kreditnog rizika, obzirom da se njegova potraživanja i plasmani odnose na manji broj kupaca

33. Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

Ciljevi upravljanja finansijskim rizicima (nastavak)

Rizik likvidnosti

Rukovodstvo Društva upravlja rizikom likvidnosti na način koji mu obezbjeđuje da u svakom trenutku ispunjava svoje obaveze. Rizikom likvidnosti se upravlja održavanjem odgovarajućih novčanih rezervi, praćenjem planiranih i stvarnih novčanih tokova i održavanjem adekvatnog odnosa dospjeća finansijskih sredstava i obaveza.

Upravljanje rizikom kapitala

Upravljanje rizikom kapitala služi rukovodstvu Društva da očuva mogućnost poslovanja po principu stalnosti poslovanja, istovremeno maksimizirajući prinose vlasnicima i drugim interesnim stranama putem optimizacije odnosa duga i kapitala.

Društvo analizira kapital kroz pokazatelj zaduženosti, koji se izračunava kao odnos neto zaduženosti i ukupnog kapitala. Neto zaduženost se obračunava tako što se ukupne finansijske obaveze, kratkoročne i dugoročne, umanje za gotovinu i gotovinske ekvivalente. Ukupan kapital predstavlja zbir svih kategorija kapitala prikazanih u bilansu stanja i neto zaduženosti.

Upravljanje rizikom kapitala	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
Ukupna zaduženost	2.622.939	4.163.618
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	544.913	269.203
Neto zaduženost	2.078.026	3.894.415
Kapital	38.754.233	65.942.900
Ukupan kapital	40.832.259	69.837.315
Pokazatelj zaduženosti	5,09%	5,58%

34. Potencijalne obaveze

Procjenjena vrijednost sudskih sporova koji se na dan 31. decembra 2015. godine vode protiv Društva iznosi 3.323.125 KM, od čega 273.863 KM sa pretpostavkom visikog rizika gubitka spora. Iznosi konačnih gubitaka po osnovu sudskih sporova mogu biti uvećani po osnovu obračunatih zateznih kamata do datuma okončanja sporova, odnosno do datuma konačnih isplata po sporovima. Rukovodstvo smatra da sudski sporovi koji se vode protiv Društva neće prouzrokovati materijalno značajne štete po Društvo.

35. Usaglašavanje potraživanja i obaveza

Društvo je izvršilo usaglašavanje svojih potraživanja i obaveza sa stanjem na dan 31. decembra 2016. i 2015. godine. U postupku usaglašavanja sa poslovnim partnerima, nisu utvrđena materijalno značajna neusaglašena potraživanja i obaveze.

Odgovorno lice